

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*

A Model for Developing Creative Leadership in the Office of the Private Education Commission

กันยารัตน์ โอโมริ, ชยาکانต์ เรืองสุวรรณ และกฤษณก ดวงชาคม
Gunyarat Omori, Chayakan Ruangsuan and Kritkanok Duangchatom
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: gunyarat.noi99@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 3) สร้างรูปแบบการพัฒนา 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) มี 4 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาเอกสาร และประเมินด้วยแบบประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน 2) ใช้แบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน เก็บข้อมูลโดยรับส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ 3) การสัมภาษณ์บุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดี 5 คน และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คนด้วยกระบวนการการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ 4) ครู จำนวน 8 คน โดยใช้แบบทดสอบความรู้ เครื่องมือมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00 ทุกฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่ามัธยฐานอันดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

- องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การมีจินตนาการ 4 ตัวชี้วัด 2) การมีความยืดหยุ่น 4 ตัวชี้วัด 3) การมีวิสัยทัศน์ 3 ตัวชี้วัด และ 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ 3 ตัวชี้วัด
- ภาพรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรก คือ การมีความคิดสร้างสรรค์
- รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) จินตนาการ 3) วิสัยทัศน์ และ 4) ความยืดหยุ่น มีการพัฒนา 4 ขั้น ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 อบรม ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน

*ได้รับบทความ: 21 กรกฎาคม 2567; แก้ไขบทความ: 7 ธันวาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 14 ธันวาคม 2567

Received: July 21, 2024; Revised: December 7, 2024; Accepted: December 14, 2024

และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นที่ 4 ประเมินผล

4. ผลการประเมินหลังเข้าร่วมพัฒนาตามรูปแบบสูงกว่าก่อนพัฒนาตามรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

Abstract

The purposes of this research were 1) study an element and indicators of creative leadership of teachers, 2) investigate a current condition, desired s condition, and needs, 3) create a developing model and 4) evaluate a use of developed model. Is a mixed method research consisted of 4 phases: 1) study the documents and use the assessment form with 7 informants 2) use the assessment form with a sample of 377 people, collecting data by sending questionnaires online 3) interview 5 people with Best Practices and evaluated by 9 experts using the Connoisseurship technique and 4) Eight teachers used a knowledge test as an instrument. The instruments have a consistency index of each 1.00, Data were analyzed using content analysis, descriptive statistics, mean, standard deviation, and calculate the index of essential needs.

The results revealed that:

1. The creative leadership of teachers is 4 components, 14 indicators: 1) Imagination (4 indicators), 2) Flexibility (4 indicators), 3) Vision (3 indicators), and 4) Creativity (3 indicators).
2. The perspective of the current condition was at a high level; the desired condition was at the highest level; the first necessary need was Creativity.
3. The development model created consists of 4 elements and follows a four-stage development process: (1) Preparation (2) Training (3) Implementation and Knowledge Exchange and (4) Evaluation.
4. The teachers had the highest level of development after participating in the development model activity and teachers were at the highest level of satisfaction with the development model.

Keywords: The Development Model; Creative Leadership for Teacher; The Office of The Private Education Commission

1. บทนำ

การศึกษามุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองได้ โดยในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เต็มศักยภาพ ซึ่งในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ขึ้นกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน และทักษะการเข้าสังคม (สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565) ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกให้กับผู้เรียน การส่งเสริมทักษะการเข้าสังคม การใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะต้องพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครู โดยให้มีสมรรถนะทางภาษาและดิจิทัลเพื่อให้ครูและอาจารย์ได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะทางด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและดิจิทัลสามารถปรับวิธีการสอนและใช้สื่อทันสมัย มีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (ตรีนุช เทียนทอง, 2564)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ครูจะต้องมี เป็นความสัมพันธ์กับสมาชิกในองค์กรสร้างความพอใจให้กับสมาชิก สร้างความยึดมั่นผูกพันให้กับองค์กร สร้างให้เกิดความรัก ไว้วางใจ เลื่อมใสให้การยอมรับ เชื่อถือ เชื่อมมั่น ยึดถือผู้นำเป็นแบบอย่างทั้งด้านแนวคิด พฤติกรรมการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจและความตั้งใจในการทำงาน ทำให้ผู้อื่นหรือผู้ตามรับรู้ และตระหนักในความสำคัญ

และอันตรายของปัญหาที่องค์กรต้องเผชิญรับรู้ถึงคุณค่าของตนและคุณค่าของผลงานที่มีต่อองค์กร ยกย่องความต้องการและระดับจิตใจให้สูงขึ้นกว่าเดิม กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมใหม่ในงาน (Ash and Persall, 2007; ไพฑูรย์สินลาธน์, 2561; ชีระ บุญเจริญ, 2554) โดยครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เปิดกว้างสู่การเรียนรู้ใหม่ เปิดโอกาสให้ตนเองเรียนรู้สิ่งที่อยากและซับซ้อน และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม เปลี่ยนแนวคิดในการประเมินผลนักเรียนแบบเก่าที่เน้นการให้คะแนนแก่คนที่ตอบคำถามถูกต้อง ต้องทำตนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต เสนอแนวคิดและความรู้ใหม่ๆ ชอบการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาชีพจากแหล่งวิชาการที่มีอยู่อย่างมากมาย นำมาสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งกระตุ้นและสนับสนุนให้เพื่อนครูทำเช่นเดียวกับตน ด้วยเหตุนี้บทบาทของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูจึงแตกต่างไปจากการเป็นครูในแนวคิดเดิม หากครูที่เป็นผู้จัดการเรียนรู้ สามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้สามารถดึงศักยภาพที่มีในตัวเองออกมาหรือแม้แต่การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวเองในด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ก็จะเปลี่ยนจุดเน้นเดิมที่เน้นเรื่อง กระบวนการสอนของครู (Teaching process) แบบเดิมๆ ไปสู่จุดเน้นเรื่องการสร้างโอกาสการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นคนที่รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

สถานศึกษาเอกชนอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีหลักการบริหารที่ต้งจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจนในการพัฒนาการศึกษาทั้งการปฏิบัติงานและผลกำไร ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องแข่งขันกันเองและต้องแข่งขันกับสถานศึกษาของรัฐบาลอีกด้วย ครูเอกชนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ แต่ในปัจจุบันพบว่า สถานศึกษาเอกชนต้องเผชิญอุปสรรคในด้านการเข้าออกของครูบ่อยครั้ง การมีภาระการสอนค่อนข้างมาก และการขาดบุคลากรด้านเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมเอกชน, 2566) โดยครูเอกชนจะแตกต่างจากครูของภาครัฐ ครูภาครัฐจะมีความมั่นคงกว่า ครูที่มีใบประกอบวิชาชีพจึงสอบบรรจุเป็นครูของภาครัฐจำนวนมาก ทำให้ครูเอกชนลาออกไปสอบเป็นครูภาครัฐ ส่งผลให้สถานศึกษาเอกชนมีปัญหาการขาดแคลนครู บางครั้งครูที่มาสมัครไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู ขาดทักษะและความชำนาญในการสอน แต่สถานศึกษาเอกชนจำเป็นต้องรับเพื่อทดแทนครูที่ลาออกไป จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถ ทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น โดยการส่งไปอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (ฉัตรชัย ดวงแก้ว, 2561, หน้า 99-108)

ดังนั้น การศึกษาและสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อพัฒนาครูในสถานศึกษาเอกชน

ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้มีจินตนาการ มีความยืดหยุ่น มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ การเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และการจัดการศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยมีการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ โดยมีรายละเอียดการวิจัย ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สักเคราะห์เป็นตาราง นำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบ โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญา โทขึ้นไป ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการจัดการ เรียนรู้ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดมี ลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ กำหนด เกณฑ์การให้ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด 4 คะแนน หมายถึง มาก 3 คะแนน หมายถึง ปาน กลาง 2 คะแนน หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะและประเมิน ยืนยันความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์แปล ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มาก ที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย และ 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพ ที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะ

ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนประชากร คือ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชนในประเทศไทย ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1,578 คน และครู จำนวน 27,307 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ ศึกษาเอกชน จำนวน 77 คน และครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 293 คน รวม 377 คน เป็นผู้บริหารและ ครูสถานศึกษาเอกชนในทุกภูมิภาคของประเทศไทย ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชนโดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ด้วยการ พิจารณาความเที่ยงตรง จากความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยกำหนดให้ +1 คะแนน หมายถึง มีความเที่ยงตรง 0 คะแนน หมายถึง มีความเที่ยงตรง และ -1 คะแนน หมายถึง ไม่มีความเที่ยงตรง แล้วนำ ผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการส่ง และรับแบบสอบถามด้วยรูปแบบออนไลน์ และ ติดตามกลับมาด้วยตนเอง จากสถานศึกษาเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน ระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มาก ที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย และ 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และ คำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ตามสูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) เพื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น

3. ระยะที่ 3 สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยผู้ให้ข้อมูลคือ บุคคลต้นแบบการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเดียวกับระยะที่ 1 จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูและรูปแบบฯ คู่มือการพัฒนาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ก่อนนำไปทดลองใช้

การเก็บรวบรวมการประเมินรูปแบบโดยกระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในวันที่ 5 เมษายน 2567 ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม และในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom meeting

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในรูปแบบการพรรณนาความ (Descriptive analysis)

4. ระยะที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาเสริม จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการสมัครใจ เข้าร่วมการวิจัย โดยเหตุผลของการเลือกกลุ่มเป้าหมายนั้น พิจารณาจากความต้องการพัฒนาของครูให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งพบว่า ครูในสถานศึกษาเอกชนแห่งนี้เปิดสอน ระดับอนุบาล ขนาดเล็ก และมีความต้องการพัฒนาเพื่อเป็นสถานศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพพัฒนาสู่สถานศึกษาระดับประถมศึกษา ของอำเภอสหัสขันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบ คู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในกระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูที่สร้างขึ้น ตามหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ 3 กิจกรรม จำนวน 6 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 จินตนาการ 2 กิจกรรม จำนวน 5 ชั่วโมง หน่วยที่ 3 วิสัยทัศน์ 2 กิจกรรม จำนวน 4 ชั่วโมง และหน่วยที่ 4 ความยืดหยุ่น 1

กิจกรรม จำนวน 4 ชั่วโมง โดยแต่ละหน่วยมีการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ รวมระยะเวลาการพัฒนา 100 ชั่วโมง โดยมีการประเมินก่อนและหลังการพัฒนา และประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินก่อนและหลังการพัฒนา และความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย และ 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารายองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด พบว่า มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) การมีจินตนาการ (Imagination) จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ

(1.1) การคิดรอบครอบ ไตร่ตรองในการแก้ปัญหา ในประเด็นการทำงานที่ทำหาย (1.2) การแสวงหาแนวทางปฏิบัติใหม่ๆ (1.3) เป็นบุคคลช่างสังเกต วิเคราะห์ และรู้จักแยกแยะและ (4) มีทักษะกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ 2) การมีความยืดหยุ่น (Flexibility) จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ (2.1) ความสามารถในการคิดและทำอย่างอิสระภายใต้สถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย (2.2) ความสามารถในการปรับตัวและรับมือสิ่งต่างๆ ได้ดี (2.3) มองเห็นสิ่งต่างๆ เพื่อปรับประยุกต์สู่การเปลี่ยนแปลง และ (2.4) การเลือกสรรความรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน 3) การมีวิสัยทัศน์ (Vision) จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ (3.1) การสร้างวิสัยทัศน์ (3.2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์และ (3.3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ (4.1) มีจินตนาการในการคิด (4.2) มีความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ และ (4.3) มีความคิดหลากหลายและยืดหยุ่น ซึ่งประเมินความเหมาะสมและเพิ่มเติมคำแนะนำโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ การศึกษา และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จำนวน 7 คน และมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

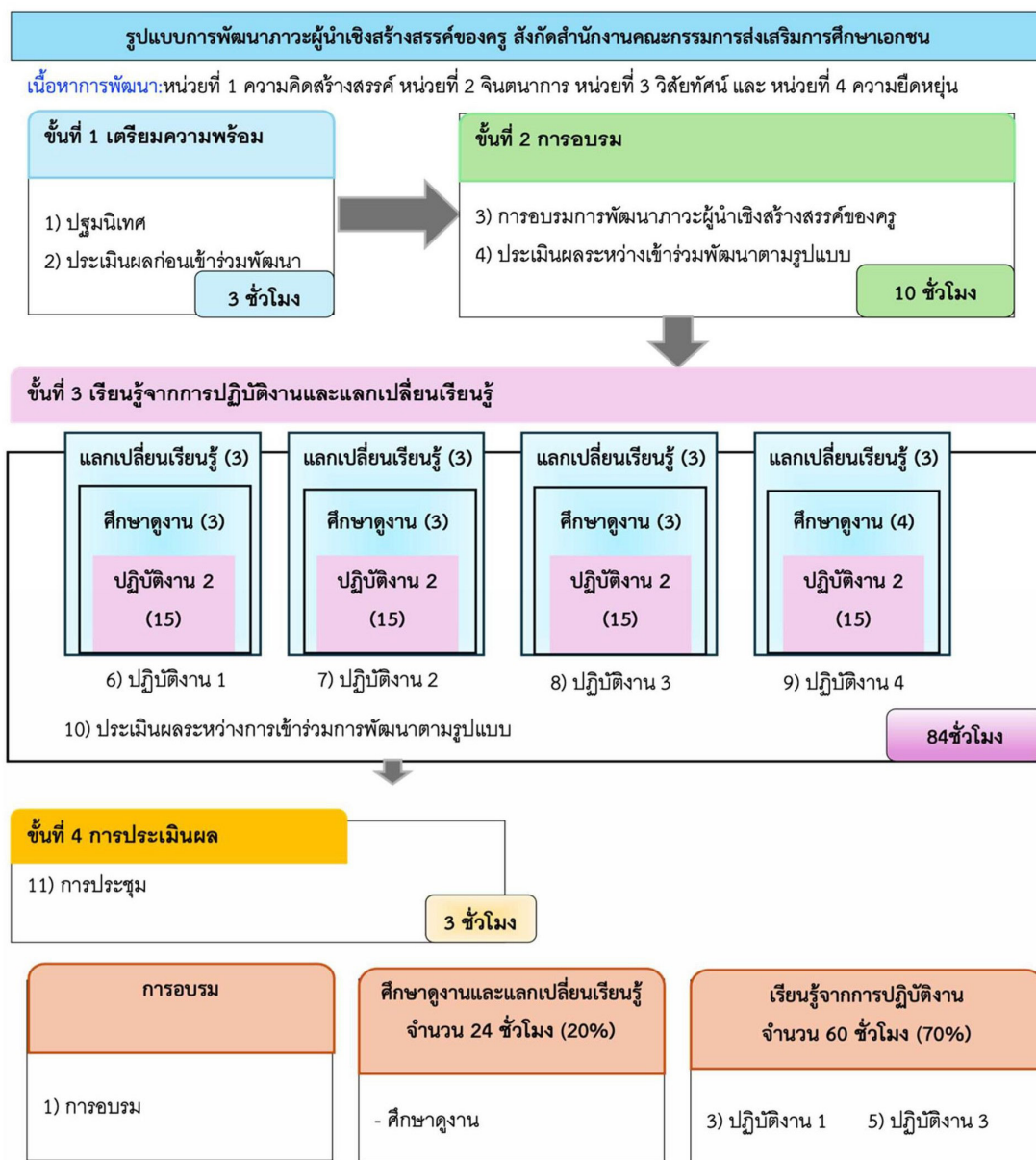
องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			ค่า PNI _{modified}	ลำดับ
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล		
1. การมีจินตนาการ	2.65	0.58	ปานกลาง	4.59	0.55	มากที่สุด	0.73	2
2. การมีความยืดหยุ่น	2.77	0.71	ปานกลาง	4.62	0.54	มากที่สุด	0.67	4
3. การมีวิสัยทัศน์	2.71	0.70	ปานกลาง	4.66	0.47	มากที่สุด	0.72	3
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	2.64	0.69	ปานกลาง	4.65	0.51	มากที่สุด	0.76	1
รวมเฉลี่ย	2.69	0.67	ปานกลาง	4.63	0.52	มากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.69$ $S.D. = 0.67$) สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.63$ $S.D. = 0.52$) สำหรับความต้องการจำเป็นอันดับแรก คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ($PNI_{modified} = 0.76$) รองลงมาคือการมีจินตนาการ (Imagination) ($PNI_{modified} = 0.73$) การมีวิสัยทัศน์ (Vision) ($PNI_{modified} = 0.72$) และการมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ($PNI_{modified} = 0.67$) ตามลำดับ

ซึ่งสะท้อนให้เห็นความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในสังกัด และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือการมีความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือการมีจินตนาการ การมีวิสัยทัศน์ และการมีความยืดหยุ่น ตามลำดับ

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหา ซึ่งจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) หน่วยที่ 2 จินตนาการ (Imagination) หน่วยที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) และหน่วยที่ 4 ความยืดหยุ่น (Flexibility) 4) วิธีดำเนินการ 5) สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยมีการพัฒนาครูจำนวน 100 ชั่วโมง ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมโดยการประเมินผลก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานจริงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงาน และขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และรูปแบบการพัฒนามีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นโยชน์ มากที่สุด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

จากภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีชั่วโมงการพัฒนา 100

ชั่วโมง นำมาพัฒนาครูจำนวน 12 คน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาเสริม ภายใต้กรอบเนื้อหาที่จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย ประกอบด้วย

หน่วยที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ หน่วยที่ 2 จินตนาการ หน่วยที่ 3 วิสัยทัศน์ และหน่วยที่ 4 ความยืดหยุ่น ซึ่งมีการพัฒนา 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม โดยมีการปฐมนิเทศครู และมีการประเมินผลก่อนและหลังการพัฒนา จำนวน 3 ชั่วโมง ขั้นที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู จำนวน 10 ชั่วโมง และเมื่อผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้วในขั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติ

งานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งประเมินผลระหว่างการพัฒนา จำนวน 84 ชั่วโมง และขั้นที่ 4 การประเมินผล จำนวน 3 ชั่วโมง ซึ่งในทุกขั้นของการทำกิจกรรมจะมีการประเมินการพัฒนาครูระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนาโดยทำการสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเสนอแนะในการทำกิจกรรมการพัฒนา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล
1. หลักการและแนวคิด	4.85	0.37	มากที่สุด	4.85	0.37	มากที่สุด	4.56	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.71	0.48	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.85	0.37	มากที่สุด
3. เนื้อหา (4 หน่วย)	4.65	0.51	มากที่สุด	4.63	0.56	มากที่สุด	4.63	0.56	มากที่สุด
4. วิธีดำเนินการ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	4.66	0.55	มากที่สุด
5. สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้	4.71	0.48	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.68	0.59	มากที่สุด
6. การวัดผลและประเมินผล	4.61	0.53	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	4.62	0.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.68	0.48	มากที่สุด	4.67	0.53	มากที่สุด	4.67	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับระดับในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($M = 4.85$, $S.D. = 0.37$) สำหรับด้านความเหมาะสม และด้านความเป็น

ไปได้มี 2 รายการที่เท่ากัน คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบและวิธีดำเนินการ ($M = 4.71$, $S.D. = 0.48$) สำหรับรายด้านมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดเป็นอันดับท้ายในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ คือ หลักการและแนวคิด ($M = 4.56$, $S.D. = 0.50$) ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้เท่ากัน 2 รายการคือ วิธีดำเนินการ และสื่ออุปกรณ์ และ

แหล่งเรียนรู้ ($M = 4.57, S.D. = 0.53$)

4. ผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการ

พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนา โดยมีการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนก่อนและหลังการพัฒนาตามรูปแบบ

หน่วยการเรียนรู้	ก่อนพัฒนา			หลังพัฒนา		
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล
1. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative)	2.60	0.63	ปานกลาง	4.77	0.42	มากที่สุด
2. จินตนาการ (Imagination)	2.49	0.48	น้อย	4.84	0.35	มากที่สุด
3. ความยืดหยุ่น (Flexibility)	2.56	0.50	ปานกลาง	4.76	0.45	มากที่สุด
4. วิสัยทัศน์ (Vision)	2.71	0.68	ปานกลาง	4.71	0.51	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	2.59	0.57	ปานกลาง	4.77	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.59, S.D. = 0.57$) พิจารณาเป็นรายหน่วยโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าอันดับแรก คือ วิสัยทัศน์ ($M = 2.71, S.D. = 0.68$) รองลงมาคือ ความคิดสร้างสรรค์ ($M = 2.56, S.D. = 0.50$) และจินตนาการ ($M = 2.49, S.D. = 0.48$) โดยหลังการพัฒนา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77, S.D. = 0.43$) พิจารณาเป็นหน่วยโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรกคือ จินตนาการ ($M = 4.84, S.D. = 0.35$) รองลงมา คือ ความคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.77, S.D. = 0.42$) ความยืดหยุ่น ($M = 4.76, S.D. = 0.45$) และวิสัยทัศน์ ($M = 4.71, S.D. = 0.51$) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารอบแรกประกอบด้วยตัวชี้วัดของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัดแล้วมีการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงกล่าวได้ว่าเป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สามารถนำมาพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู เป็นแนวทาง

การพัฒนาการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้กับครูผู้สอน ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสถานศึกษา ทำให้มีบุคลากรหลายฝ่ายมีการแบ่งงานกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ และภาวะผู้นำจะช่วยส่งผลต่อการปรับปรุงโครงสร้างของสถานศึกษาให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎากร อัครจันทร์ (2560) พบว่า องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และมีผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของพุทธชาติ ภูจอมจิต (2565, หน้า 336-347) พบว่า องค์ประกอบเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวด้านความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของคุณาวุฒิ สิงห์ทอง และธรินธร นามวรรณ (2561, หน้า 161-168) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูมี 5 องค์ประกอบ 1) วิสัยทัศน์ 2) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 3) เข้าใจความเป็นปัจเจกบุคคล 4) มีจินตนาการ และ 5) มีความยืดหยุ่น

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพ

สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการจำเป็นระดับมาก คือ ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ศักดิ์ บุญเกื้อ (2565) ที่พบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย หลักการและแนวคิดวัตถุประสงค์ เนื้อหา ซึ่งจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) หน่วยที่ 2 จินตนาการ (Imagination) หน่วยที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) และหน่วยที่ 4 ความยืดหยุ่น (Flexibility) 4) วิธิดำเนินการ 5) สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นโยชน์มากที่สุดสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎา แชมมณี (2551; ธีระ ฤกษ์เจริญ; 2554; Keeves, 1988) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการและแนวคิด ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 วิธิดำเนินการ ส่วนที่ 4 แนวทางการนำไปใช้ ส่วนที่ 5 สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ และส่วนที่ 6 การวัดและประเมินผล ซึ่งพบว่าม้งานวิจัยที่สอดคล้องกับรัชฎากร อัครจันทร์ (2560) พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูใน

โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยมีชั่วโมงการพัฒนาคู 140 ชั่วโมง และมีการติดตามผลหลังการพัฒนา

4. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กับครูที่มีการประเมินก่อนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งภายหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการพัฒนามากที่สุด โดยมีความพึงพอใจต่อ ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู รองลงมาคือ วิธีดำเนินการพัฒนาตามหน่วยการเรียนรู้ เอกสารเนื้อหาเป็นลำดับสุดท้าย เช่นเดียวกับงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพุทธชาติ ภูจอมจิต (2565, หน้า 336-347) ที่พบว่า หลังการพัฒนาตามรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์หลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาโดยผู้บริหารมีความพึงพอใจมากที่สุด และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด ได้แก่

ด้านการมีจินตนาการ (Imagination) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ด้านการมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Vision) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด และการมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจะเป็นข้อมูลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับครูคือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นำมาเป็นองค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้กับครู

1.2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารตระหนักถึงการพัฒนาคู ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาคู เช่น กิจกรรมการอบรมพัฒนาคูการจัดการเรียนรู้เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

1.3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปพัฒนาคูผู้สอนได้ ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน

เกี่ยวข้อง สามารถนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตามบริบทเชิงพื้นที่ได้
และนำไปเป็นสารสนเทศเพื่อการพัฒนาครูในสังกัด
อื่นๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาโปรแกรมการเสริม
สร้างการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู
ให้มีความยั่งยืน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

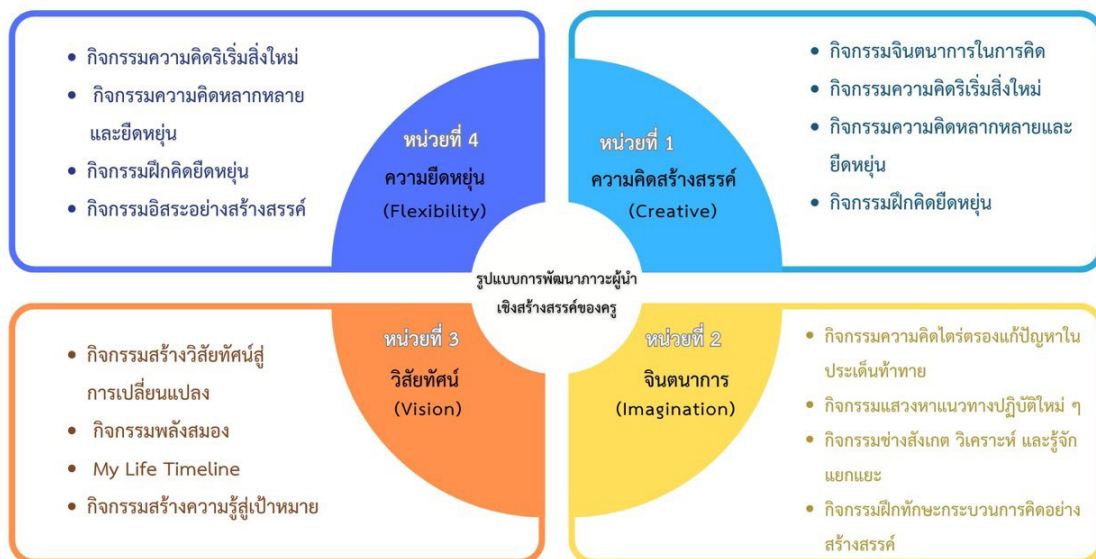
2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม
องค์กรและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของ
บุคลากรในองค์กร

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหาร หรือบุคลากรทางการ

ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน หรือการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 4 หน่วย
การเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์
มีกิจกรรมการพัฒนา 4 กิจกรรม หน่วยที่ 2
จินตนาการ มีกิจกรรมการพัฒนา 4 กิจกรรม หน่วย
ที่ 3 วิสัยทัศน์ มีกิจกรรมการพัฒนา 4 กิจกรรม
และหน่วยที่ 4 ความยืดหยุ่น มีกิจกรรมการพัฒนา
4 กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมสามารถนำมาพัฒนาครู
ในสถานศึกษาเอกชนให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- คุณาวุฒิ สิงห์ทอง และธรินธร นามวรรณ. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 12(1), 161-168.
- ฉัตรชัย ดวงแก้ว. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 62(1), 99-108.
- ตรีนุช เทียนทอง. (2564). นโยบายการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2564-2565. เข้าถึงได้จาก <https://moe360.blog/2021/06/30/education-management-policy/>
- ทิตินา แหมมณี. (2551). รูปแบบการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พุทธชาติ ภูจอมจิตร. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 11(1), 336-347.
- พงษ์ศักดิ์ บุญเกื้อ. (2565). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชฎากร อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565). *Learning Loss ภาวะการณ์เรียนรู้ถดถอย*. เข้าถึงได้จาก <https://research.eef.or.th/learning-loss-recession>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: นิติบุคคลเจียฮั่ว.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Ash, R. C., and Persall, M. (2007). *The principle as Chief Learning Officer: The New Work of Formative Leadership*. Birmingham: Stamford University Birmingham.
- Keeves, P. J. (1988). *Model and Model Building Education Research, Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford: Pegamon Press.